

ZGORNJE GORENJSKE **Društvo za cerebralno paralizo**

Datum: 21. januar 2019

POROČILO O OGLEDU 26. PUSTNEGA KARNEVALA V RIBNICI

Le kdo ne mara pustovanja, slovenskega ljudskega običaja, ki preganja zimo in kliče pomlad? Pustni teden ne predstavlja le časa, ko se našemimo, temveč ima za slovenski narod bistveno večji pomen. Ali še poznamo prave pustne običaje in ali so se le - ti do današnjega dne kaj spremenili?

Pustovanje izvira iz časa pred krščanstvom

Pustovanje je eden izmed najstarejših ljudskih običajev, ki izvira iz časa pred krščanstvom. Veselimo se ga vsi, o njem pa pravzaprav ne vemo prav veliko. V Sloveniji je bilo pustovanje prvič omenjeno v 17. stoletju, pred tem obdobjem pa so predvsem po starem Rimu divjale grozljive maske, ki naj bi predstavljale umrle prednike. Naši predniki so ob tej priložnosti izvajali obrede, s katerimi so častili pomladne sile in preganjali ostanke

zime. Verjeli so, da bo sam obred iz dežele pregnal zle duhove, jo očistil temnih sil in priklical toplo pomlad, v kateri se bo narava ponovno prebudila.

Februar - norčavi mesec

Pustovanje poteka v mesecu februarju, pustni čas pa je » premakljiv «, kar pomeni, da je odvisen od Velike noči. Pustna dneva sta torek in nedelja, 7 tednov pred Veliko nočjo. V rimskih časih so mesec februar častili kot mesec » očiščevalnih « obredov, povezovali pa so ga tudi z obdobjem, ko je po mrzli zimi ponovno posvetilo sonce, narava pa se je pričela prebujati.

Človek se je šemil že od nekdaj

Šemljenje poznamo že vse od pradavnine, ko se je človek z uporabo maske med lovom poskušal približati živali. Pustno šemljenje je imelo različne namene med katere sodi tudi povezovanje z duhovi prednikov, saj so ljudje verjeli, da bodo z uporabo » drugega jaza « omogočili duhovom prednikov, da bi se naselili v njih. V prvih krščanskih letih je Cerkev močno nasprotovala živalskim maskam, ki pa jih Rimljani pravzaprav niso niti poznali. Maske, ki so se znašle na črnem seznamu Cerkve so bile predvsem jelen, košuta in telica. V 7. stoletju so uvedli celo kazen, ki je prepovedovala šemljenje v živali. Izjemno priljubljen je bil transvestizem, kar pomeni, da so se moški našemili v ženske in obratno.

Kako je potekalo praznovanje nekoč?

Verjetno ni potrebno posebej poudarjati, da so nekoč pustovali precej preprosteje kot to počnemo danes. Pustne maske so ljudje izdelovali kar doma in sicer iz materialov, ki so bili na razpolago. Otroci so se mnogokrat oblekli kar v ponošene obleke staršev ali pa so si obraz namazali s sajami, hodili so od hiše do hiše in se tako razkazovali ljudem. Mnogi so bili za to nagrajeni s krofom, svežim ali suhim sadjem in nekateri celo z denarjem. Gospodinje so doma pekle » miške «, » štravbe « in krofe, ki pa so bili brez marmelade in pečeni na svinjski masti. Ljudje so takrat radi rekli, da gre zima h koncu. Na jedilni mizi so se pogosto znašli kuhana svinjska glava, ričet, krompirjeva solata ali svinjska juha. Namen obhodov od hiše do hiše ni bil zbiranje denarja in dobrot, temveč širjenje veselja med ljudmi. Nekoč se je našemila celotna vas, maske pa je pogosto spremljal tudi godec. Pustnih sprevodov so se ljudje zelo veselili, rajanja pa so spremljala (za današnje dni skromna) obilja mastne, sladke in ocvrte hrane.

Kako poteka praznovanje danes?

Danes pustnih kostumov običajno ne izdelamo sami, temveč jih kupimo v trgovini. Redki otroci si kostume izdelajo doma s pomočjo mamic in babic. Tudi maske se precej razlikujejo od tistih nekoč. Otroci se najraje našemijo v risane junake, živali, princeske in viteze, starši pa pogosto rečejo, da so prestari, da bi se šemili. Morda je težava v tem, da šemljenja danes ne razumemo več kot načina ohranjanja tradicije, temveč kot nekaj kar je primerno samo za otroke in mlajše generacije. Nekoč je bil namen hoje od vrat do vrat širjenje veselja, danes pa je glavna motivacija dejstvo, da maškare v dar prejmejo denar, krofe, bombone, kekse in druge sladkarije. Prav tako je nekoč hiše obiskalo bistveno več mask, kot jih obiše danes. Še danes pa velja, da je potrebno na pustni torek jesti obilno. Če smo še pred nekaj leti pripravljali prekajene krače, svinjske glave, svinjske juhe in krompirjeve solate so se do danes ohranili zgolj krofi ali flancati, na tradicionalno kosilo pa kar nekako pozabimo.

Kdo je kurent?

Različni kraji v Sloveniji imajo različne običaje, pustovanje pa pogosto povežemo z mestom Ptuj, kjer poteka edinstveno in najbogatejše mednarodno pustovanje v Sloveniji, s katerim povezujemo tudi kurente. Kurentu pravimo tudi korent, gre pa za značilni pustni lik, ki izvira s Ptuja, Dravskega polja in okolice. S svojim poskakovanjem in truščem, ki ga zganja z velikimi kravjimi zvonci iz dežele odganja zimo in zlo, vanjo pa kliče pomlad in bogato letino. Kurentova » obleka « je izdelana iz ovčje kože, okrog pasu ima pripete zvonce, na glavi ima grozljivo masko, na nogah pa gamaše. Obstajata dve vrsti kurentov - pernati markovski in rogati haloški. V sprevedu jih pogosto spremlja vrag. Nekoč so se v to opravilo preoblekli le neporočeni fantje, danes pa to več ni pravilo. Največji ponos kurenta so robci, ki jih dekleta tradicionalno podarijo najlepšemu kurentu, zavežejo pa mu jih okrog pasu ali ježevke (palice z ježem).

Kdo pa so laufarji?

Laufarji imenujemo skupino pustnih mask, ki šteje 25 članov. Običaj imenovan laufarija, izvira iz Cerknega. Prvi Laufar se na ulicah Cerknega prikaže prvo nedeljo po novem letu, drugo nedeljo prideta dva ali trije, nakar jih je zmeraj več, vse do pustne ali Debele nedelje. Nosijo lesene maske in nenehno tekajo po ulicah Cerknega.

Pust brez krofov ni pust

Pust je masten okoli ust! Tudi običaj pripravljanja krofov smo ohranili vse do danes, čeprav so danes tudi krofi obilnejši in napolnjeni z okusno marmelado. Eden izmed rekov, ki jih povezujemo s pustovanjem, pravi: » Za pusta morajo biti siti ljudje, živina in duhovi «. Ljudje so v starih časih verjeli, da bogato obložena jedilna miza kar kliče po rodovitni zemlji in bogatem pridelku. Tudi, če je bila pri hiši revščina je veljalo, da se morajo ljudje v pustnem tednu dobro najesti. Pustu namreč sledi 40 - dnevni post. Tudi v povezavi s krofi obstaja rek, na katerega smo danes že pozabili, pravi pa tako: » Če se za pusta ne bomo najedli krofov, se poleti ne bo sušilo seno! « Ni povsem jasno, od kod izvirajo krofi. Medtem ko mnogi menijo, da so jih poznali že v antiki so drugi prepričani, da krofi izvirajo z Dunaja. Slovenci smo njihovo ime zagotovo izpeljali iz nemške besede » Krapfen «. Menda o nastanku krofov obstaja tudi legenda, ki pravi, da je nesrečno zaljubljena kuharica testo za kruh namesto v pečico vrgla v vročo mast in tako so nastali krofi.

Pokop pusta

Pustu sledi post, ki traja kar 40 dni. Po pustnem torku pride pepelnična sredo, post pa je namenjen razstrupljanju telesa in njegovemu pripravljanju na največji krščanski praznik, Veliko noč. Če pusta niso pokopali na pustni torek, se to stori na pepelnično sredo. Konec pustovanja oznanijo maškare, ki pustno lutko sežgejo ali vržejo v vodo (odvisno od običaja v določenem kraju), nekateri pa storijo kar oboje. Pri pokopu pusta gre za simboliko - lutka predstavlja onostranstvo, s sežigom oziroma pokopom pa pokopljemo vse slabo in tako priključimo pomlad.

V soboto 2. marca 2019 smo se člani društva Sonček Zgornje Gorenjske v jutranjih urah odpravili na pot proti Ribnici. Naš prvi postanek smo naredili na Petrolu Bencinski servis Ljubljana AC Barje - jug, kjer so nam prijazni uslužbenci donirali kavo in čaj. Poleg tega nam je priskočil na pomoč tudi podjetje Don Don d.o.o. Kranj, ki je vsakemu udeležencu doniral krof. Vožnjo smo nadaljevali v Ravni Dol pri Sodražici, kjer smo si ogledali Matico etno hišo. Ob prihodu nas je prisrčno sprejel Ivan Šega in nam razložil, da je Maticova etno hiša razdeljena v tri tematske sklope: ponazoritev sobe (hiše), v kakršni so pred desetletji v zimskem času izdelovali suhorobarske izdelke, razstava gospodarskega in kmečkega orodja iz predtraktorskega obdobja in družabni prostor za 50 in več ljudi s predvidenim multimedijem prikazom posebnosti kraja. V Sloveniji je zelo razširjeno prepričanje, da Slovenci nimamo pravega in odgovornega odnosa do naše bogate stavbne in kulturne dediščine. Prepočasi spoznavamo, da bomo brez te dediščine (p)ostali povsem nezanimiv del(ček) globaliziranega sveta, v katerem se bomo z lahkoto povsem izgubili. K sreči se najdejo tudi posamezniki, ki se dobro zavedajo te nevarnosti in ki po svoji osveščenosti daleč presegajo slabo osveščeno slovensko povprečje. Mnogi so povsem samoiniciativno in brez pomoči širše družbene skupnosti vložili veliko časa, energije in sredstev v obnovo svojih domačij. Nekoliko lažje je bilo tistim, ki jim je na pomoč priskočila občina, morda kakšno podjetje ali ministrstvo za kulturo. Tudi primerov, ko so občine, krajevne skupnosti ali muzeji odkupili zapuščeno in propadajočo domačijo, jo v celoti obnovili in odprli za javnost, je precej. V primeru Maticove etno hiše imamo opravka z zakonskim parom Ivanom in Marinko Šega, ki sta se po zaposlitvi v Ljubljani in upokojitvi vrnila v domači kraj Ravni Dol pri Sodražici na Dolenjskem. Najprej sta vikend hišico preuredila v čisto spodobno stanovanjsko hišo, nato pa sta se lotila zapuščenega skednja, zgrajenega 1928. Tudi v tem primeru je bilo treba najprej (idejno) domisliti in osmisliti bodočo funkcijo skednja, saj skedenj kot skedenj zanju ni imel nobenega pomena več. Ker je bilo v hiši ohranjenega veliko kmečkega in suhorobarskega orodja, se je kar sama od sebe ponudila bodoča funkcija skednja. Odločitev seveda ni bila lahka, kajti vedela sta, da jima bo to vzelo veliko časa in denarja. A ideja je bila tako mikavna, da se ji nista mogla upreti. Po nekaj manj kot desetih letih je namesto starega skednja od katerega je ostalo le ogrodje na istem mestu zrasel nov objekt, s povsem novo funkcijo. Tudi tisto kar je ostalo od starega skednja je bilo treba temeljito obnoviti in zaščititi. Da bi poudarila novo funkcijo objekta, sta ga poimenovala etno hiša, po hišnem imenu Pr' Matic pa sta na predlog etnologa dr. Bogataja dodala še Maticova etno hiša. Maticova etno hiša kot objekt za nas ni posebej zanimiva. Zanimivo je tisto, kar je v hiši na ogled. Najprej smo si ogledali pritličje z dvojnimi vhodom, kjer je urejen večji prostor, ki lahko sprejme 50 in več obiskovalcev istočasno ter majhen razstavni prostor za razstavo umetniških del in sobica s šestimi ležišči. Sprehodili smo se do nadstropnega oziroma podstrešnega dela etno hiše, ki je razdeljen na dva vsebinsko različna dela. Prvi del je urejen kot delovno - bivalni prostor, značilen za kraje v tem delu Slovenije, to je za tiste kraje, katerih prebivalci so si zimski čas krajšali z izdelovanjem suhe robe. Drugi del pa je urejen kot razstavni prostor za orodja in pripomočke, ki so jih uporabljali v kmečkem gospodarstvu. Kot pripoveduje lastnik etno hiše so ljudje na tem koncu Slovenije po končanih delih na polju od sv. Mihaela do sv. Jurija, običajno preuredili svoj bivalni prostor v hiši v delavnico. Postelje in omare so umaknili v kote sobe, s čemer so dobili več prostora za orodja in naprave, ki so jih uporabljali pri izdelovanju suhe robe. Razmestili so jih okrog krušne peči, ki je tako postala osrednji element v prostoru, kar je bila glede na zimski čas tudi najbolj modra rešitev. Na peči in gartrih so se sušili razni izdelki, predvsem obodi za rešeta. Na klopeh okoli peči so ponavadi sedele ženske, ki so pletle podna za rete (rajte), na babi je gospodinja cepila leskove palice in jih strugala v vitre, obenem pa je z nogo gugala zibko, če je bil pri hiši dojenček. Škafje in druge lesene posode so izdelovali moški, ki so jih preko poletja prodajali krošnjarem ali pa so jih kar sami prodajali na sejmi in po vaseh. Ta način prodaje se je močno uveljavil po letu 1492, ko je cesar Ferdinand dal ljudem teh krajev posebni privilegij, po katerem so lahko po vsem cesarstvu prodajali suhorobarske izdelke. Skozi dolgo vrsto let se je med ljudmi v teh krajih nakopičilo veliko znanja in veščin, ki so se prenašale iz roda v rod. Brez iznajdljivosti in specialnih orodij teh izdelkov sploh ni mogoče izdelovati. Razvila se je neka posebna suhorobarska kultura, ki vse do današnjih dni še ni povsem izumrla, čeprav se sooča z neenakopravno konkurenco - industrijo. O življenju in delu v tem kraju si lahko pomagamo tudi s strokovno literaturo, med katero lahko uvrstimo tudi publikacijo, ki jo je napisal sam lastnik etno hiše Ivan Šega in ji dal naslov Etno hiša s poetičnim podnaslovom Pogled v zgodovino skozi zapuščino kmečkega gospodarstva v sodraško - ribniški dolini. Uvodoma je govora o kmečki hiši kot delavnici, tisti del, ki se nanaša na suho robo pa je razdeljen na tri dele: vitrarstvo in podnarstvo; posodarstvo in žličarstvo (žlice, kuhalnice, trhtala - špredeln). Kratek opis izdelka in načina njegove izdelave je pri vsakem razdelku dopolnjen s slovarjem značilnih imen pripomočkov in njihovo uporabo. Drugi del publikacije je posvečen opisu kmečkih strojev oziroma zapuščini preteklosti. V njem je predstavljenih 20 različnih kmečkih opravil in orodij. Ogledali smo si vse te naprave in orodja, ki so v etno hiši tudi razstavljeni in zavzemajo večji del podstrešnega razstavnega prostora. O vsaki napravi in orodju nam je lastnik etno hiše povedal veliko podrobnosti in zanimivih zgodb, česar se zelo dobro spominja iz svoje mladosti. Je prava zakladnica znanja o življenju na kmetih pred toliko in toliko leti. Med drugim je napisal tudi publikacijo o zgodovini čebelarstva v ribniški dolini. Ob tem velja povedati, da prav zdaj končuje razmeroma velik čebelnjak, v katerem je uredil tudi prostor(ček) - komoro z mikroklimo, kakršna je v čebeljem panju. Balzam za odpravo živčnosti! Prezreti ne smemo niti tega, da je od Maticove etno hiše do cerkve pri Novi Stifiti leta 2008 postavil tudi Križev pot, ki je speljan skozi borov gozdličko, v katerem se človek ob premišljevanju naučije miru in pridobi življenjsko energijo. Po ogledu smo pot nadaljevali do Škrabčeve domačije v Hrovači, ki je rojstna hiša patra Stanislava Škrabca (1844 - 1918), enega najpomembnejših jezikoslovcev - slovenistov 19. stoletja, utemeljitelja slovenskega modernega pravorečja in norme slovenskega knjižnega jezika. Prijazno nas je sprejel Janez Škrabec in nam razložil, da so v njej več kot dve stoletji prebivali, snovali in delovali rodovi družine Škrabec, danes pa se razširjen kompleks uresničuje kot navdihujoč prostor druženj in srečevanj na najvišji ravni, ki vznemirja in vabi z izvirnim, pozorno in iskreno izpeljanim zlitjem tradicije in vizije. Družina Škrabec je staro domačijo obnovila in k domačijskem kompleksu priključila bližnjo Kersničevo kovačnico, ki po prenovi z novo razstavno ter galerijsko vsebino bogati programe Škrabčeve domačije ter Boštjanovo hišo, ki z nastavitvenimi možnostmi sveži že tako živahen utrip Hrovače. Marsikatera zamisel se je že utrnila v toplini prenovljene domačije, kdo ve, koliko živj se je od tod preselilo v resničnost. Zibelka tradicije je varno gnezdo za občutljive in obenem drzne projekte prihodnosti. Skedenj na Škrabčevi domačiji je po prenovi dobil kulturno, komunikacijsko, medijsko in poslovno poslanstvo.

Ogledali smo si notranjščino, ki je preurejena v prostorno seminarsko - galerijsko dvorano. Pred vhodom stojijo stebriščne skulpture Jakova Brdarja, Staneta Jarma, Matjaža Počivavška in Mirsada Begića. Leseni skedenj grajen s sistemom lesene gradnje Riko hiše je osrednji prostor programov in dogajanj, ki zapolnjujejo ter bogatijo prenovljene prostore domačije. Alojz, Leopold, Anton in Leopold Kersnič ml. so imena iz treh rodov družine hrovaških ključavničarjev in kovačev, ki so več desetletij, do devetdesetih let prejšnjega stoletja, z uvajanjem obrtniških novosti sooblikovali tehnično kulturo Ribniške doline. Leta 2006 je ključavničarska delavnica oziroma kovačnica, kot se ji je še vedno reklo, prišla pod okrilje Škrabčeve domačije in odtlej z novo razstavo ter galerijsko vsebino bogati njene programe in širi poslanstvo. Stavba je najstarejša ohranjena v Hrovači in prenovljena po konservatorskih standardih ter sodobnih bivanjskih pristopih, dodaja kompleksu Škrabčeve domačije prijazno nastanitveno enoto. Na novo osmišljeni prostori Boštjanove hiše parafrazirajo naravno in kulturno krajino Ribniške doline, odzvanjajo detajle iz preteklosti in jih kombinirajo z najsodobnejšimi elementi ugodja in udobja. Zunanja podoba je zvesto ohranjena, prav tako stavbni volumen, ki se razširja v teraso ter urejen vrt s skulpturo Matjaža Počivavška. Prvotni skedenj je restavriran. Za njim je, skrit pred pogledi od zunaj, zeliščni vrt ter nasad sadnega drevja. Škrabčevi so se iz vasi Škrabče na Bloški planoti v Hrovači pri Ribnici preselili v začetku 19. stoletja. Ukvarjali so se s kmetovanjem, prekupčevanjem konj in govedi, ki so jih prodajali vse do Trsta in drugih severno - jadranskih pristanišč in se povzpeli med najbolj gospodarne in imovite vaščane. Anton Škrabec (1844) je z zglednim obdelovanjem zemlje in trgovanjem utrdil gospodarsko moč kmetije in zmogel šolati sinova Mihaela in Stanislava. Slednji je študiral teologijo in postal eden najpomembnejših jezikoslovcev slovenistov druge polovice 19. stoletja na Slovenskem. Ob koncu 40. let 20. stoletja se je končala gospodarska zgodba Škrabčeve domačije, Škrabčevi so opustili kmetovanje in poiskali delo v različnih službah. Zavidljivo poslovno pot je naredil Stanislav Škrabec: malo lokalno Kovinsko podjetje Ribnica je preoblikoval v vodilno jugoslovansko podjetje s proizvodnimi programi kmetijske mehanizacije, traktorskih priključkov, letalske in komunalne opreme, opreme odpadov ter visoko sofisticirane fleksibilne sisteme. Podjetje se je preimenovalo v Riko in je zaposlovalo 1700 ljudi. Gospodarska zbornica mu je 1984 dodelila najuglednejšo stanovsko priznanje, Kraigherjevo nagrado, rojstna Ribnica pa ga je 2002 zapisala med častne občane. Njegov sin Janez, ustanovitelj podjetij Riko d.o.o. in Riko hiše d.o.o. je podjetnik mednarodnih razsežnosti, častni konzul Kraljevine Maroko, predsednik Slovensko - ruskega poslovnega sveta, član sveta Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, gostujoči strokovnjak na Ekonomsko - poslovni fakulteti Maribor, predsednik Slovensko - kuvajtskega poslovnega foruma, predsednik nadzornega odbora Nemško - slovenske gospodarske zbornice ter član odbora Am Cham Slovenija. Leta 2009 ga je predsednik Ruske federacije odlikoval z najvišjim državnim odlikovanjem - Redom prijateljstva, slovenski novinarji pa leta 2011 nagradili z nazivom naj direktor. Osebo in preko podjetij Skupine Riko Janez Škrabec deluje kot pokrovitelj institucijam, posameznikom ter projektom s področij kulture, umetnosti in športa ter dejavno in zvesto podpira dejavnosti lokalnega okolja. Charles Handy, svetovni guru menedžmenta ga je v svoji knjigi The New Philantropist, The New Generosity zaradi njegovih donatorskih in mecenskih prizadevanj uvrstil med 23 novih svetovnih filantropov. Sprehodili smo se po Škrabčevi domačiji, ki je zasnovana podobno kot večji del hrovaških domačij. Domačijske stavbe - stanovanjska hiša, svinjak, kašča in skedenj so razporejene v tako imenovani pravilni gruči in pričajo o razvoju stavbarstva v Ribniški dolini in sicer vse od tridesetih let 19. do sedemdesetih let 20. stoletja. Hišo v kateri je bil rojen pater Stanislav Škrabec, eden izmed najpomembnejših jezikoslovcev 19. stoletja, krasita spominska plošča, ki je bila leta 1920 vzdana v sprednje pročelje ter reliefni portret jezikoslovca, ki ga je upodobil kipar France Kralj. Hiša je izstopajoči del domačije, vendar jo z okoljem povezuje značilnost vseh hrovaških hiš, saj ima v pritličju ožjega pročelja tri okna. Ta zanimivost je vasi priskrbela ime, ki so ga uporabljali predvsem sosednji Kočevarji in sicer so Hrovačo poimenovali kot vas s tremi okni oziroma Dorf mit drei Fenster. Prenova domačije, ki je potekala pod strokovnim vodstvom etnologa in konservatorja Vita Hazlerja in arhitekta Božidarja Rota se je pričela leta 1997. Tako v preteklosti kot tudi danes so Škrabčevi veljali za dobre in podjetne gospodarje. V drugi polovici 19. stoletja so se povzpeli na družbeni lestvici s prodajo konj. Ko je v šestdesetih letih 19. stoletja povpraševanje po konjih v Trstu in drugih severno - jadranskih pristaniščih upadlo so svojo dejavnost zasukali v trgovanje z govedi in pridelavo znanega fižola - » ribn'čana «. Stanislav Škrabec pranečak znanega jezikoslovca je bil direktor podjetja Riko, njegovo vlogo v podjetju pa je nasledil Janez Škrabec. Slednji se je odločil, da domačijo preuredi. Kašča in kozolec sta ohranila svojo prvotno namembnost, svinjak pa so nadomestili z leseno savno. Del obnovljene domačije je lastnik namenil muzeju, ki sloni na ambientalni postavitvi in sledi konceptu žive zgodovinske kmetije. Prenova je bila zaključena leta 2002 in sicer s postavitvijo lesenega skednja, ki danes funkcionira ne le kot prizorišče številnih kulturnih dogodkov, temveč tudi kot razstavni prostor, kjer si lahko obiskovalci poleg del sodobne slovenske likovne in oblikovalske ustvarjalnosti ogledajo tudi pričevanja o odnosu prebivalstva Ribniške doline do lesa in lončarstva. Domačija priča o bivalni kulturi poznega 19. in prve polovice 20. stoletja oziroma pojasnjuje gospodarsko in življenjsko raven velikega kmeta, rejca in trgovca z živino. V nekdanjem stanovanjskem delu hiše je bila leta 1998 postavljena muzejska zbirka, razstavne eksponate pa predstavljajo večinoma predmeti iz prve polovice 20. stoletja, ki so last Škrabčeve družine, nekaj pa je tudi predmetov iz okoliških vasi. Domačija gosti številne kulturne prireditve in ponuja prostor za poslovna srečavanja, predstavitev, koncerte, literarne večere, seminarje, strokovne povesite in druge dogodke. Funkcionira tudi kot prostor za promocijo lastnikovega podjetja. Med drugim v njej vsako leto podeljujejo tudi nagrade in štipendije za delovanje na področju jezikoslovja in sicer v okviru Ustanove patra Stanislava Škrabca, ki so jo osnovali, da bi spodbujali znanstveno delo na področju slovenskega knjižnega jezika. Na domačiji redno gostijo tudi sobotne ustvarjalne delavnice za otroke ter prirejajo t. i. fižolov dan, ko hrovaške gospodinje po starih, še ohranjenih receptih pripravijo jedi iz posebne vrste fižola, imenovane » ribn'čan «. Po ogledu smo se sprehodili do Gostilne Andolšek, kjer so nam pripravili okusno kosilo. Po kosilu smo nadaljevali vožnjo do prizorišča dogajanja, kjer smo si ogledali 26. Pustni karneval Ribnica, ki ga organizira Pustno društvo Goriča vas, občina Ribnica in Turistično društvo Ribnica, ki se trudijo pustovanju v Ribnici, saj je bilo to v preteklosti zaradi pomanjkanja denarja večkrat prekinjeno, ponovno povrniti nekdanji ugled in sloves. V pustnem sprevodu po glavni ribniški ulici so se ob 14.19 uri predstavile številne pustne skupine, ki so predstavljale bodisi tradicionalne maske določenega območja bodisi aktualne družbene razmere in dogodke iz ribniške in sodraške občine, Vira pri Domžalah, Prezida in Dravskega polja. Poudarek pustovanja je bil že od nekdanj prikaz šegavosti v deželi suhe

robe in lončarstva ter ohranjanja izročil tradicionalnih ribniških pustnih mask, kot so burovž, Ribn'čani, korobači ... Videli smo kamelo, ki je poleg burovža, Ribn'čanov, pokačev ... simbol pustovanja v Ribnici. Zraven `kamajle` po ribniško, simpatično skupino `kalimerov`, aktualne maske, mažoretke, društva, kostumirani Ribniški pihalni orkester, še posebej pa najštevilčnejši, pisana množica raznih pravljicnih bitij iz Vrtca Ribnica in Osnovne šole dr. Franceta Prešerna Ribnica. Po ogledu smo se dobre volje vrnili proti domu.

Namen ogleda Pustnega karnevala je bil, da so mladostniki in odrasle osebe z različnimi oblikami invalidnosti koristno preživeli prosti čas, spodbujanje k razvoju šeg in navad naših krajev, širjenje socialne mreže in druženje, pridobivanje novih izkušenj v različnih okoljih in situacijah, razbremenitev družine, spodbujanje k medsebojnemu sodelovanju in razvijanju ustvarjalnosti, možnost za doseganje uspeha in uveljavljanje na pozitiven način ter s tem možnost za dvig samopodobe.

Pripravila:
Vanda Hrovatin

predsednik
Jernej Kocjančič

Društvo SONČEK ZGORNJE GORENJSKE je vpisan v register društev, ki ga vodi Upravna enota Jesenice / zaporedna številka :168 / matična številka : 1173162 / šifra dejavnosti : 94.991 / davčna številka : 52760545 / E - pošta: soncek@telesat.si naslov : Cesta maršala Tita 65 Jesenice 4270 / telefon : 051 604 - 789 / TRR: 03186 - 1000368041 / Odločba MDDSZ o vpisu v register invalidskih organizacij številka : IO - 017/01